

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/113/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1418205670
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Štíftová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1418205670.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Štíftovej a sudcov JUDr. Romana Majerského a Mgr. Daniely Drnákovéj v spore žalobkyne: G.. D. D., A.. X.X.XXXX, L. H. XX/XX, Š., zastúpenej: Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o., Kpt. Jaroša 1312/29, Trenčín, IČO: 47 256 907, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia s. r. o., Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s. r. o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 1.280,84 eura, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č. k. 23C/71/2018-238, zo dňa 3.5.2023, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudku súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalobkyni priznáva proti žalovanému plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1.280,84 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že žalobou zo dňa 17.12.2018 sa žalobkyňa domáhala, aby súd zaviazal žalovaného titulom bezdôvodného obohatenia k zaplateniu 1.280,84 eura na tom skutkovom základe, že 15.5.2014 na základe žiadosti žalobkyne uzatvorili strany sporu zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. V bode 5. žiadosti sú uvedené údaje o požadovanom úvere, ktorý žiadala žalobkyňa poskytnúť t. j. 1.500 eur, splatnosť úveru 36 mesiacov vo výške splátky 70,20 eura mesačne, celková čiastka, ktorú má žalobkyňa zaplatiť 2.527,20 eura, predpokladaná RPMN 45 %, ročná úroková sadzba vo výške vo výške 45 %, priemerná RPMN 46,30 %, výška poskytnutého revolvingu 850,67 eura. Následne (v bode 6 - Údaje o schválenom revolvingovom úvere s inštrukciou „nevypĺňajte“) bol úver za vyššie uvedených podmienok schválený. Dňa 16.5.2014 obdržala na účet 1.246,16 eura (výška úveru 1.500 eur znížená o poplatok za poskytnutie úveru vo výške 253,84 eura). Ku dňu podania žaloby žalobkyňa zaplatila sumu vo výške 2.527 eur, z toho formou prevodu z bankového účtu uhradila 1.754,80 eura a formou zrážok zo mzdy 772,20 eura. Poslednú vykonanú splátku uhradila 6.6.2017 a posledná zrážka zo mzdy jej bola vykonaná v mesiaci december 2016. Predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a je zároveň spotrebiteľským úverom v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase podpisu zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“). Predmetná zmluva neobsahuje zákonné náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z., je v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1. V oboch prípadoch strany sporu spísali žiadosť o poskytnutie úveru v bode 5 a následne žiadosť podpísal žalovaný. Z bodu 6 vyplýva, že sa nemá vyplňať, teda v čase uzavretia zmluvy - žiadosti, táto časť nebola vyplnená, o čom svedčí aj iný typ písma, kde sú uvedené údaje o schválenom revolvingovom úvere. Žalobkyni následne došlo oznámenie veriteľa o schválení úveru - zmluva o revolvingovom úvere, oznámenie však nie je podpísané žalobkyňou. Vyplýva z toho, že žalobkyňa so žalovaným neuzavreli

písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere tak, ako to má na mysli ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., nakoľko písomná forma bola uvedená len na žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, pričom schválenie revolvingového úveru s uvedením výšky úveru a všetkých náležitostí týkajúcich sa splátok, úrokov, ročnej percentuálnej miery nákladov boli uvedené len v oznámení veriteľa, ktoré žalobkyňa nepodpísala. Z uvedených dôvodov ide o nekalú prax žalovaného, nakoľko v čase podpisu zmluvy nevedela v akej výške a s akými podmienkami jej bude schválený úver, nakoľko vypísala len žiadosť o poskytnutie úveru a schválenie úveru jej bolo oznámené až následne. Nemala tak možnosť ovplyvniť výšku úveru, ani podmienky poskytnutia úveru. V zmluve nie je uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nie je uvedená správna hodnota RPMN, ďalšou neprijateľnou podmienkou zmluvy je zabezpečenie plnenia záväzku formou dohody o zrážkach zo mzdy a neprimerane vysokými sú dohodnuté úroky z úveru vo výške 45,01 %. Nakoľko v zmluve chýbajú podstatné náležitosti vyžadované zákonom, je zmluva bezúročná a bez poplatkov.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom (v poradí prvým) č. k. 23C71/2018-143, zo dňa 26.11.2020, žalobe vyhovel. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 16Co50/2021-193, zo dňa 30.8.2022 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd súdu prvej inštancie uložil, aby posúdil dôvodnosť vnesenej námietky premlčania z hľadiska plynutia subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby, aby vyhodnotil, či úver poskytnutý žalobkyni možno považovať za bezúročný a bez poplatkov a či v tejto súvislosti došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu, čo predpokladá posúdenie revolvingovej zmluvy z hľadiska jej obsahových náležitostí v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z., aby prvoinštančný súd posúdil správnosť výpočtu hodnoty RPMN, ako aj tvrdenia žalobkyne, že výška dohodnutej odplaty je v rozpore s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka; zároveň uložil súdu prvej inštancie zaoberať sa dohodou o poskytnutí služby obsiahnutej v bode 8 revolvingovej zmluvy, z hľadiska jej platnosti, resp. či nejde o neprijateľnú zmluvnú podmienku, tak ako namietala žalobkyňa.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie po opätovnom vyhodnotení vykonaného dokazovania, listinami navrhnutými stranami sporu mal preukázané, že žaloba je dôvodná. Žalobkyňa svoj nárok uplatnený žalobou podanou 17.12.2018 odôvodnila tým, že predmetná zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f), j), y) zákona č. 129/2010 Z. z. a s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a), b) a d) je tak poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov. Mal za to, že v konaní bolo nesporne preukázané, že strany sporu uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu, na základe ktorej žalovaný v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytol žalobkyni, ktorá nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania spotrebiteľský úver. V intenciách odvolacieho súdu, vo vzťahu k námietke premlčania, ktorú voči nároku žalobkyne v konaní vzniesol žalovaný, odvolací súd konštatoval, že pre začatie plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih zaplatenia splátky, ktorou došlo k splateniu poskytnutej istiny úveru - sumy 1.246,16 eura, pričom z listinného dôkazu založeného do spisu vyplýva, že žalobkyňa túto splátku zaplatila 3.10.2016 a časť sumy zaplatenej touto splátkou nad rámec istiny potom predstavuje bezdôvodné obohatenie. Týmto okamihom začala žalobkyni plynúť objektívna premlčacia doba na vrátenie sumy preplatennej v tejto splátke. Pre každú splátku, ktorá predstavuje bezdôvodné obohatenie plynú premlčacia doba samostatne a to okamihom jej zaplatenia, pričom je nutné aplikovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28.2.2022, spi. zn. 7 Cdo 268/2021, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov pod č. R 15/2022. Čo sa týka subjektívnej premlčacej doby, súd prvej inštancie sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne, že táto začala plynúť dňom udelenia plnomocenstva žalobkyňou právnomu zástupcovi 28.9.2018, nakoľko sa žalobkyňa po prvej porade s advokátom dozvedela o skutočnosti, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. V uvedenom smere odvolací súd v zrušujúcom uznesení poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28.9.2021, sp. zn. 5 Cdo 29/2021, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov pod č. R 14/2022, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 181/2020, 8 Cdo 189/2020 a 7 Cdo 79/2021, a taktiež na nález Ústavného súdu SR spis. zn. III. ÚS 413/2013; 2 - ročná subjektívna premlčacia doba tak začala plynúť 28.9.2018 a nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnený žalobou podanou 17.12.2018 premlčaný nie je.

4. Vo vzťahu k revolvingovej zmluve z hľadiska jej obsahových náležitostí podľa zákona č. 129/2010 Z. z. v rámci posúdenia, či poskytnutý úver možno považovať za bezúročný a bez poplatkov, a či v daných súvislostiach došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu, bol súd prvej inštancie názoru a stotožnil sa opätovne s argumentáciou žalobkyne, že v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona č.

129/2010 Z. z. z dôvodu, že v predmetnej zmluve absentujú náležitosti vyžadované ustanovením § 9 ods. 2 písm. f), j) a y), uzatvorená spotrebiteľská uzatvorená je bezúročná a bez poplatkov.

5. K § 9 ods. 2 písm. f) súd prvej inštancie uviedol, že údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má obsahovať samotná zmluva o revolvingovom úvere, pričom v danom prípade tento údaj s označením presného dátumu splatnosti úveru v predmetnej zmluve uvedený nie je. V bode 6 zmluvy údaj o splatnosti úveru s vymedzením počtu splátok v počte 36 nie je možné považovať z hľadiska stanovenia dátumu poslednej splátky za dostatočný, konečná splatnosť úveru má byť v súlade s ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch jednoznačná, bez nutnosti ďalších výpočtov. Oznámenie o schválení úveru, v ktorom je dátum splatnosti poslednej splátky uvedený dňa 16.6.2014 je len informatívnym dokumentom pre spotrebiteľa a nie je súčasťou zmluvy. Aj v zmysle Rozsudku Krajského súdu Trenčín sp. zn. 4Co/333/2017, zo dňa 27.3.2018 „Údaj o konečnej splatnosti úveru má byť uvedený v zmluve konkrétnym dátumom konečnej splatnosti úveru, teda dňom, mesiacom a rokom.“

6. Čo sa týka náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. j) bol súd prvej inštancie názoru, že hodnota RPMN v predmetnej zmluve nebola uvedená v správnej výške, nakoľko uvedený údaj v zmluve 44,75 % nie je zhodný s reálnym výpočtom RPMN vo výške 45 %. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ č. C-377/14, v zmysle ktorého je na určenie hodnoty RPMN relevantná výška skutočne poskytnutých peňažných prostriedkov bez akýchkoľvek poplatkov. V súvislosti s uvedeným žalobkyňa poukázala na skutočnú hodnotu RPMN, ktorá v zmysle uvedeného predstavuje 75,44 % namiesto žalovaným uvedenej hodnoty 44,75 %, čo podľa § 11 ods. 1 písm. d) zakladá bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru.

7. Vo vzťahu k dohode o poskytnutí služby podľa bodu 8 zmluvy, bol súd prvej inštancie názoru a stotožnil sa s argumentáciou žalobkyne, že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko žalobkyňa nemala na výber, či dohodu uzatvoriť alebo nie. Na jej rozhodnutí bolo len, či žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru vo vopred naformulovanom znení podpíše a vznikne jej možnosť poskytnutia úveru, alebo naopak dokument nepodpíše a o úver nepožiada. Predmetná dohoda o poskytnutí služby nebola individuálne dojednaná, obsah dohody žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť, žiadne služby k úveru nevyžadovala a záujem o takéto služby ani nemala; jedná sa teda o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

8. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností mal súd prvej inštancie za preukázané, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov a nakoľko na strane žalovaného vzniklo na úkor žalobkyne bezdôvodné obohatenie, žalobe v celom rozsahu v zmysle § 1 ods. 2 veta prvá, § 2 písm. d), § 9 ods. 1, ods. 2, § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z., § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 6, § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka, vyhovel. O náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C. s. p. a žalobkyňa, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

9. Proti rozsudku podal žalovaný odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a dospel k nesprávnym a neúplným skutkovým záverom a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že záver súdu prvej inštancie je v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu SR, pričom poukázal na rozhodnutie publikované pod R 16/2022, podľa ktorého v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. apríla 2018 nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Náležitosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 písm. f) zákona sú splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá. Bol názoru, že uvedeným požiadavkám zmluva o revolvingovom úvere vyhovuje, pretože obsahuje údaj o dobe trvania (36 mesiacov), údaj o splatnosti prvej a poslednej splátky (v oznámení veriteľa tvoriacom súčasť zmluvy). Brojil, že záver súdu prvej inštancie nevychádza a nezohľadňuje zmluvu o revolvingovom úvere ako celok, ktorú tvoria aj zmluvné dojednania a oznámenie veriteľa o schválení úveru. Z predložených dôkazov (zmluva o revolvingovom úvere, k nej patriace zmluvné dojednania a oznámenie veriteľa o schválení úveru) bolo v konaní preukázané, že zmluva o úvere je tvorená aj zmluvnými dojednaniaми a tiež oznámením veriteľa o

schválení úveru dlžníkovi, čo prijala aj súdna prax (napríklad rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/62/2019, bod 13; rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. z.n 25Co/2/2019, bod 23 a 26).

10. Namietal záver súdu prvej inštancie o nesprávnej RPMN, nakoľko v konaní nebol vykonaný žiadny dôkaz, ktorý je výpočtom RPMN podľa prílohy č. 2 k zákonu č. 129/2010 Z. z. a podľa ktorého je správny údaj o RPMN 45 %. Súd prvej inštancie svoj záver o hodnote 45 % ani neodôvodnil - neoznačil, z akého dôkazu vychádzal. Hodnota 45 % vyplynula z akejsi internetovej kalkulačky, pričom tá vôbec nepočíta s konkrétnymi dátumami - dátum vyplatenia úveru, dátum splatnosti každej jednotlivej splátky. Logicky preto výsledok musí byť iný - nepresný podľa takejto internetovej kalkulačky. Zákonná úprava spôsobu výpočtu RPMN vyžaduje, aby výpočet zohľadňoval reálne dátumy vyplatenia, splatnosti splátok. Pokiaľ súd prvej inštancie ďalej odkazuje na tvrdenie žalobkyne o hodnote 75,44 %, podľa napadnutého rozsudku nie je ani isté, či ho súd prvej inštancie vzal do úvahy. V konaní nebol predložený žiadny dôkaz.

11. Mal za to, že záver súdu prvej inštancie o tom, že ustanovenie bodu 8 má byť neprijateľnou podmienkou nemá žiadny vplyv na to, či sa úver bude alebo nebude považovať za bezúročný. Popri tom, súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nekonkretizuje, ako mal v konaní za preukázané splnenie zákonných znakov neprijateľnej podmienky. Podľa napadnutého rozsudku, odsek 17, súd prvej inštancie uvádza, že ustanovenie bodu 8 je predformulované, žalobkyňa žiadne služby nevyžadovala a záujem o také služby ani nemala. Aj keď uvedené tvrdenie žalobkyne nezodpovedá žiadnemu dôkazu, samotný súd prvej inštancie nikde neuvádza a nezdôvodňuje, že by boli naplnené zákonné znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky. Medzi ne patrí značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 Občianskeho zákonníka); táto podmienka (znak) zákonnej definície zmluvnej podmienky nebola v konaní preukázaná a ani súd prvej inštancie jej prítomnosť nevzhladol. Poukázal tiež na fakt, že obsah dohody o poskytnutí služby súd prvej inštancie vôbec neskúmal, resp. sa vôbec nevyporiadaval s tým, že uzavretie dohody vyžadovalo jej samostatný podpis (bez ktorého by dohoda nevznikla, čo spochybňuje záver o nezáujme žalobkyne ju uzavrieť). Bez ohľadu na uvedené nedostatky vo vzťahu k posúdeniu ustanovení dohody o poskytnutí služby však závery súdu prvej inštancie ohľadne nej nemôže viesť k záveru o bezúročnosti, čiže dôvodu, od ktorého súd prvej inštancie odvodzuje oprávnenosť žalobného nároku.

12. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadala napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť v celom rozsahu. Mala za to, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, ako bol vyhlásený a následne vyhotovený, spĺňa všetky zákonom predpísané náležitosti. Žalovaný vo svojom odvolaní neuviedol žiadne iné relevantné skutočnosti ako v doposiaľ zaslaných vyjadreniach, ktoré by odôvodňovali iný záver súdu ako ten, ktorý vyslovil. Pokiaľ ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS pod zn. R 16/2022, nestotožňuje sa s argumentáciou žalovaného a má za to, že v čase uzatvárania zmluvy nemohol žalovaný predpokladať vývoj legislatívy a žiadnym spôsobom sa nemožno takýmto spôsobom „vyvinúť“ z nedodržania zákonných povinností v čase uzatvárania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, medzi ktoré patrí uvádzanie povinných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Svoj názor podporila poukazom na rozhodovaciu činnosť niektorých odvolacích súdov. Poukázala na ďalšie absentujúce náležitosti predmetnej zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. c), j), p), t), w), x), a y) zákona č. 129/2010 Z. z. a dala do pozornosti odsek 16 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorom sa konajúci súd vysporiadal s absentujúcou náležitosťou podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z.

13. K námietke žalovaného, týkajúcej sa nezohľadnenia zmluvných dojednaní ako súčasť zmluvy uviedla, že konajúci súd správne vyhodnotil neúčinnosť ustanovení, uvedených v zmluvných dojednaniach, nakoľko tieto nemožno považovať za súčasť zmluvy. Žalovaný žalobkyňu s uvedenými zmluvnými dojednaniami neoboznámil a tieto nie sú žalobkyňou podpísané, pričom žalovaný v konaní nepreukázal opak. Napriek uvedenému z opatrnosti poukázala na skutočnosť, že v predmetnej zmluve absentujú aj náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j) a y), ktoré nie sú uvedené v zmluvných dojednaniach ani v samotnej zmluve.

14. V súvislosti s námietkou žalovaného k nepredloženiu dôkazu o hodnote RPMN vo výške 75,44 % poukázala na svoje ostatné vyjadrenie zo dňa 1.3.2023, spolu s ktorým predložila konajúcemu súdu ako dôkaz výpočet hodnoty RPMN. Bola názoru, že danú skutočnosť nie je potrebné preukazovať predložením listinného dôkazu, nakoľko kalkulačka výpočtu hodnoty RPMN je verejne dostupná

každému subjektu, pričom svoj výpočet realizovala podľa kalkulačky zverejnenej na stránke Ministerstva financií SR, nie akejsi internetovej kalkulačky, ako prezentoval žalovaný.

15. Pokiaľ ide o konštatovanie konajúceho súdu, uvedené v odseku 17 napadnutého rozhodnutia, mala za to, že neprijateľnosť dohody o poskytnutí služby ako zmluvnej podmienky bola v konaní riadne preukázaná a konajúci súd uvedené náležite odôvodnil. Napriek skutočnosti, že daná skutočnosť nezakladá bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetnej zmluvy, uvedené ustanovenie má vplyv na výšku hodnoty RPMN, ako aj na samotnú výšku bezdôvodného obohatenia, a to s poukazom na odplatný charakter uvedeného ustanovenia. Predmetnú zmluvu pripravil žalovaný, pričom ak má ako dodávateľ v zmysle uvedeného ustanovenia možnosť hneď od poskytnutia úveru vyžadovať od spotrebiteľa plnenie za služby bez ohľadu na to, či vôbec tieto využité budú, možno takéto ustanovenie jednoznačne považovať za ustanovenie, spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s uvedeným poukázala na súdnu prax v riešení danej otázky (napr. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10C/291/2014, zo dňa 5.12.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 15Co/70/2015, zo dňa 27. 5. 2015).

16. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 C. s. p.). Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám (§ 384 ods. 1 C. s. p.).

17. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalovaného podľa § 385 ods. 1 C. s. p. na pojednávaní konanom 4.6.2024, na ktorom v potrebnom rozsahu zopakoval dokazovanie listinami za súčasného splnenia podmienok podľa § 204 C. s. p. veta za bodkočiarkou a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, preto ho v súlade s § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

18. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

19. Podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

20. Žalobkyňa dňa 24.4.2014 na tlačive označenom ako Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere požiadala žalovaného o poskytnutie úveru vo výške 1.500 eur, so splatnosťou 36 mesiacov, mesačnou splátkou vrátane úroku 70,20 eura, celkovou čiastkou, ktorú má dlžník zaplatiť vo výške 2.527,20 eura, predpokladanou RPMN 45 %, ročnou úrokovou sadzbu vo výške 45 %, priemernou RPMN 46,30 %. Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere obsahuje v bode 8 dohodu o poskytnutí služby, predmetom ktorej je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru na základe žiadosti/zmluvy uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu aj za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 253,84 eur. Podľa bodu 8.4 zmluvy odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru je splatná dňom uzavretia tejto Dohody o poskytnutí služby. Veriteľ a dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky dlžníka voči veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru podľa článku 2.3 Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1 písm. a) tejto Dohody o poskytnutí služby a to ku dňu poskytnutia úveru Dlžníkovi podľa článku 2.3 Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Žalovaný žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvu o revolvingovom úvere podpísal 15.5.2014. Dňa 16.6.2014 bol na účet žalobkyne poskytnutý úver 1.246,16 eura.

21. Je nepochybné, že strany uzatvorili zmluvu o úvere, ktorá spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 1 ods. 2 v spojení s § 2 písm. a), písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z., keďže žalovaný poskytol žalobkyni úver v rámci svojho podnikania a žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci podnikateľskej činnosti. Predmetná skutočnosť nebola v konaní ani sporná. Vzhľadom na spotrebiteľskú povahu uzavretej zmluvy, ktorej predmetom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme úveru poskytnutého veriteľom spotrebiteľovi, právny vzťah účastníkov zmluvy sa spravuje zákonom č. 129/2010 Z. z.; zmluva o spotrebiteľskom úvere musí spĺňať zákonom predpísané náležitosti uvedené v § 9 zákona č. 129/2010 Z. z.; tieto náležitosti regulujú formálnu i obsahovú stránku zmluvy a vzhľadom na zvýšený záujem na ochrane spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany je nedodržanie kľúčových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere sankcionované v zmysle § 11 zákona č. 129/2010 Z. z.

22. V súlade so Smernicou EP a rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS je úlohou členských štátov ustanoviť pravidlá o sankciách uplatniteľných v prípade porušenia vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tejto smernice a zabezpečiť ich vykonávanie; výber sankcií ostáva v právomoci členských štátov; ustanovené sankcie by však mali byť účinné, primerané a odrádzajúce (článok 23 smernice 2008/48). Z rozhodnutia SD (tretia komora) z 9.11.2016, vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Bíróovej, zároveň vyplýva, že článok 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Z tohto rozhodnutia tiež vyplýva: „Pokiaľ ide o neuvedenie niektorých informácií, ktoré sa týkajú podmienok vrátenia a poplatkov spojených s týmto úverom v zmluve o úvere, Súdny dvor tiež rozhodol, že vzhľadom na cieľ ochrany spotrebiteľa sledovaný Smernicou Rady 87/102/EHS z 22.12.1986..., v záujme boja proti nespravodlivým úverovým podmienkam a na to, aby sa dlžníkovi umožnilo poznať všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy, čl. 4 uvedenej Smernice vyžaduje, aby dlžník pri uzavretí zmluvy poznal všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku. Preto bolo rozhodnuté, že uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o úvere má podstatný význam v kontexte Smernice 87/102 najmä preto, že umožňuje spotrebiteľovi posúdiť rozsah jeho záväzku. Vzhľadom na judikatúru uvedenú v bodoch 63 až 68 tohto rozsudku je potrebné konštatovať, že porušenie povinnosti veriteľa, ktorá má podstatný význam v kontexte Smernice 2008/48 môže byť sankcionované podľa vnútroštátnej právnej úpravy zánikom nároku tohto veriteľa na úroky a poplatky.“

23. Je nepochybné, že ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) je jedným z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože určuje percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za obdobie jedného roka v súvislosti s úverom, či pôžičkou, ich správou a ďalšími výdavkami spojenými s ich čerpaním, teda všetky náklady, ktoré sú s tou-ktorou pôžičkou, či úverom spojené - napr. poplatky za uzatvorenie zmluvy, za správu úveru, za prevody peňažných prostriedkov, za poistenie schopnosti splácať a pod. RPMN je číslom, ktoré umožní spotrebiteľovi lepšie vyhodnotiť výhodnosť alebo nevýhodnosť poskytovanej pôžičky, či úveru.

24. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že úver poskytnutý žalobkyni je bezúročný a bez poplatkov, pretože zmluva obsahuje nesprávny údaj o RPMN. Podľa uzavretej zmluvy, žalobkyni mal byť poskytnutý úver 1.500 eur, avšak na účet reálne obdržala finančnú čiastku 1.246,16 eura (čo predstavuje sumu po odpočítaní poplatku 253,84 eura). Odvolací súd pritom už vo svojom zrušujúcom uznesení uviedol, že pokiaľ žalovaný poskytol žalobkyni titulom úveru reálne sumu 1.246,16 eura, je výška skutočne poskytnutých peňažných prostriedkov relevantná z hľadiska zmluvnej náležitosti, a to hodnoty RPMN, ktorej výpočet vychádza z matematického vzorca stanoveného zákonom č. 129/2010 Z. z., zohľadňujúceho (okrem iného) aj celkovú výšku úveru. V tomto smere odvolací súd zároveň poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie č. C-377/14, zo dňa 21.4.2016, vo veci Radlinger, Radlingerová proti FINWAY. V rozsudku súdny dvor (okrem iného) uviedol: „Podľa článku 3 písm. g) tejto smernice celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom sú všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere a ktoré sú veriteľovi známe. Podľa článku 3 písm. i) uvedenej smernice RPMN sú celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky úveru, prípadne vrátane nákladov v súlade s článkom 19 ods. 2 tejto smernice. Keďže je pojem „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ vymedzený v článku 3 písm.

h) smernice 2008/48 ako „súčet celkovej výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom“, vyplýva z toho, že pojmy „celková výška úveru“ a „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“ sa vzájomne vylučujú a celková výška úveru preto nemôže zahrňovať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa. Do celkovej výšky úveru v zmysle článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 nemožno zahrnúť nijakú zo súm určených ako odmenu za záväzky dohodnuté z dôvodu predmetného úveru, ako sú administratívne poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Treba zdôrazniť, že neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru. Vzhľadom na vyššie uvedené treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48, ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené.“ Zároveň hodno uviesť, že napriek snahe žalovaného navodiť v prípade poplatku „za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti maximálne troch akýchkoľvek splátok 253,84 eura“ dojem tzv. „doplnkovej služby“, ktorý nepatrí do celkových nákladov, ide o poplatok, ktorý je nákladom spojeným s úverom, nakoľko žalobkyňa poplatok zaplatila v súvislosti s uzavretou zmluvou o spotrebiteľskom úvere a žalovanému bol tento poplatok vopred známy. Z uvedeného potom vyplýva, že ak žalovaný do celkovej výšky úveru zahrnul poplatok 253,84 eura, v zmluve uvedená výška RPMN je nesprávna, podhodnotená, a teda v neprospech spotrebiteľa. Podhodnotenie RPMN preukazuje aj listinný dôkaz, ktorý za týmto účelom predložila žalobkyňa (výpočet RPMN podľa interaktívnej kalkulačky verejne dostupnej na stránke Ministerstva financií SR založený v spise pod č. I. 219, pozn. odvolacieho súdu). Právnym následkom nesprávne uvedenej RPMN v neprospech spotrebiteľa je, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z.) a to bez ohľadu na to, aký záver vyvodil súd prvej inštancie vo vzťahu k dohode o odplate za „poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti maximálne troch akýchkoľvek splátok“, resp. či zistil aj iné dôvody, pre ktoré považoval úver za bezúročný a bez poplatkov.

25. Na uvedenom základe, skutočnosti uvádzané žalovaným v odvolaní neboli spôsobilé zmeniť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie, na ktorých založil svoje rozhodnutie. A keďže žalovaný v podanom odvolaní ďalej neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázal nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobkyni priznal proti žalovanému plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mala v odvolacom konaní plný úspech.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).